

Beslutad av: Hälsa- och sjukvårdsdirektören, 2021-11-08

Diarienummer: RS 2021-04791

Giltighet: från 2021-11-01 till 2025-11-01

Regional riktlinje för Verksamhetschefens ansvar

(inom hälso- och sjukvård)

Riktlinjen gäller för: Samtliga förvaltningar inom hälso- och sjukvård i Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Koncernstab hälso- och sjukvård

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Övergripande aktörer och roller	4
Verksamhetschef	4
Särskild kompetens i vissa fall och för vissa uppgifter	5
Medicinskt/odontologiskt ledningsansvar	5
Uppdrag som linjechef	5
Ansvar inom: verksamhet, ekonomi och personal	5
Lokala tillägg	7
Lagar och föreskrifter	7
Övriga styrande dokument	7
Bilaga: Mall för uppdrag som medicinskt ledningsansvarig läkare	8

Sammanfattning

Regionstyrelsen har beslutat om ett ledningssystem för hälso- och sjukvården samt ett sammanhållet vårdssystem. Denna regionala riktlinje tydliggör verksamhetschefens uppdrag utifrån vårdgivaransvaret.

- Riktlinjen för verksamhetschef utgör en del av ledningssystemet för hälso- och sjukvård (Dnr RS 2020-05267).
- Av 4 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen framgår att i verksamhet där det bedrivs hälso- och sjukvård ska det finnas en verksamhetschef som ansvarar för att vården bedrivs i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen, tandvårdslagen, patientsäkerhetslagen, patientdatalagen och patientlagen.
- Verksamhetschef inom hälso- och sjukvård ansvarar för verksamhetens budget och resursernas användning samt har ett samlat resultatansvar för verksamheten.
- I det fall en verksamhetschef inte har tillräcklig medicinsk kunskap eller erfarenhet att fullgöra det medicinska ledningsuppdraget ges i uppdrag till annan person att fullgöra detta ledningsuppdrag. Denna bedömning görs av verksamhetschef i samråd med överordnad chef. Verksamhetschef kan delegera till annan att fullgöra uppgifter men kan aldrig delegera sitt ansvar.
- Verksamhetschef inom Hälso- och sjukvård har ett övergripande ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. Innebörden av ansvaret i de olika delarna tydliggörs i riktlinjen. Verksamhetschefens ansvar för verksamheten frångår inte andra befattningshavare/medarbetare deras yrkesansvar.
- Ansvaret för ledningsuppgifter i fråga om psykiatrisk tvångsvård samt isolering enligt 5 kap. 1 och 3 §§ smittskyddslagen (2004:168) ska utövas av en chefsöverläkare.

Inledning

Utifrån Regionstyrelsen beslut om ett ledningssystem för hälso- och sjukvården samt arbete med ett sammanhållet vårdssystem finns det ett behov att tydliggöra verksamhetschefens uppdrag utifrån vårdgivaransvaret. En inventering i förvaltningarna visar också att de efterfrågar gemensamma riktlinjer som definierar uppdraget som verksamhetschef.

Revisionsenheten har i en granskning av regionstyrelsens vårdgivaransvar och arbetet med ledningssystem, december 2020, pekat på att det är viktigt att det finns en process för att anpassa och revidera regionens ledningssystem efter ny lagstiftning och nya förordningar.

Övergripande aktörer och roller

Riktlinjen för verksamhetschef utgör en del av ledningssystemet för hälso- och sjukvård (Dnr RS 2020-05267). I ledningssystemet för hälso- och sjukvård beskrivs ansvar och roller inom hälso- och sjukvården. I ledningssystemet tydliggörs att regionen ansvarar för att erbjuda en god vård, vårdgivaren har ett organisatoriskt ansvar och att verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för en verksamhet.

Regionstyrelsen har i uppdrag enligt reglemente att vara vårdgivare för hälso- och sjukvårdsverksamheter i egen regi i VGR samt ha övergripande samordningsansvar utifrån ett helhetsperspektiv. Förvaltningsorganisationen följer den politiska organisationen. Grundprincipen är att varje nämnd har en egen förvaltning.

Genom olika styrande dokument, beslutade av regionfullmäktige eller regionstyrelsen, ges stöd för att arbeta likartat och sammanhållet i hela organisationen.

Verksamhetschef

Det finns få regler om vem som får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården. Oftast är det verksamhetschefen som ansvarar för att fördela arbetsuppgifter baserat på den enskildes kompetens. Av 4 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen framgår att i verksamhet där det bedrivs hälso- och sjukvård ska det finnas en verksamhetschef som ansvarar för att vården bedrivs i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen, tandvårdslagen, patientsäkerhetslagen, patientdatalagen och patientlagen.

Verksamhetschef inom hälso- och sjukvård ansvarar för verksamhetens budget och resursernas användning samt har ett samlat resultatansvar för verksamheten. Verksamhetschefen företräder arbetsgivarens vision, värdegrund och mål. I uppdraget ingår ansvar för att nå uppsatta mål inom samtliga uppdrag (vård, forskning, utbildning, kvalitet). Verksamhetschefen ansvarar lokalt för den löpande verksamheten och bevakar att verksamheten bedrivs med hög patientsäkerhet och god kvalitet, att arbetsmiljön är tillfredställande samt att verksamheten följer gällande miljö, säkerhets- och arbetsmiljökrav. I uppdraget ingår också ansvar för kompetensförsörjning och bemanning på kort och lång sikt.

Vissa arbetsuppgifter måste dock alltid ingå i verksamhetschefens ansvarsområde, till exempel att ansvara för rutiner och delegering.

Verksamhetschefen får uppdra till någon annan inom verksamheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter. Detta innebär inte att ansvaret delegeras.

Särskild kompetens i vissa fall och för vissa uppgifter

Ansvaret för ledningsuppgifter i fråga om psykiatrisk tvångsvård samt isolering enligt 5 kap. 1 och 3 §§ smittskyddslagen (2004:168) ska utövas av en chefsöverläkare. Denne ska ha specialistkompetens. Om verksamhetschefen inte är en läkare med specialistkompetens, ska ledningsuppgifterna fullgöras av en särskilt utsedd chefsöverläkare eller, i fråga om smittskydd, av en befattningshavare som har förordnats med stöd av 5 kap. 24 § smittskyddslagen.

Medicinskt/odontologiskt ledningsansvar

I uppdraget som verksamhetschef ingår alltid att ha det samlade ledningsansvaret för verksamheten. I det fall en verksamhetschef inte har tillräcklig medicinsk kunskap eller erfarenhet att fullgöra detta ledningsuppdrag ges i uppdrag till annan person att fullgöra detta ledningsuppdrag. Denna bedömning görs av verksamhetschef i samråd med överordnad chef. Verksamhetschef kan delegera till annan att fullgöra uppgifter men kan aldrig delegera sitt ansvar.

Överlåtelse av medicinska ledningsuppgifter registreras och beskrivs i regiongemensam mall för uppdrag som medicinskt ledningsansvarig läkare. (se bilaga 1)

Uppdrag som linjechef

Övergripande förväntningar på alla chefer i Västra Götalandsregionen beskrivs i riktlinjen Chef i Västra Götalandsregionen (RS 2016-04696).

Ansvar inom: verksamhet, ekonomi och personal.

Verksamhetschef inom Hälso- och sjukvård har ett övergripande ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. Genom ett tillitsbaserat ledarskap skapas förutsättningar för en kvalitetsdriven verksamhetsutveckling. Verksamhetschefens ansvar för verksamheten frångår inte andra befattningshavare/medarbetare deras yrkesansvar.

Ansvar för verksamhet ur ett patientperspektiv vilket innebär att:

- Speciellt fokus ska vara kring God Vård i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem och systematiskt kvalitetsarbete (SOF 2011:9), vilket innebär; ändamålsenlig, kunskapsbaserad, säker, patientfokuserad, effektiv och jämlik vård som ges i rimlig tid.
- Ansvara för verksamhetens uppdrag med ett samlat medicinskt ledningsansvar.

- Representera vårdgivaren, ansvara för en god vårdkvalitet, hög patientsäkerhet och ett gott bemötande. Ansvara för att leda, styra och följa upp samt utveckla och dokumentera kvaliteten i verksamheten för att nå uppsatta mål.
- Ansvara för att tillgänglighet, patientsäkerhet, bemötande och vårdkvalitet ständigt förbättras i enlighet med fastställda mål.
- Ansvara för samverkan och samordning med interna och externa intressenter utifrån verksamhetens målgrupp.
- Utse en fast vårdkontakt om det är nödvändigt för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och samordning.

Ansvar för ekonomi, vilket innebär att:

- Bidra till grundsynen att budget, uppföljning och ekonomiskt resultat ses utifrån en helhet med en tydlig koppling mellan verksamhet, ekonomi och personal.
- Utarbeta budget för verksamheten.
- Delta i investeringsberedning och upphandling av utrustning inom verksamhetsområdet.
- Ansvara för god ekonomisk hushållning av tilldelade resurser.
- Ansvara för kostnadskontroll och intern effektivitet. Att främja kostnadseffektivitet utifrån ett helhetsperspektiv.
- Fatta aktiva beslut för att anpassa verksamheten till givna ekonomiska ramar.
- Ansvara för att fattade ekonomiska beslut kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet.
- Ansvara för verksamhetens samlade resultat och måloppfyllelse.

Ansvar för personal och arbetsmiljö, vilket innebär att:

- Ansvara för att leda, styra, utveckla och följa upp direktrapporterande chefer och medarbetares resultat.
- Ge förutsättningar för medarbetares kompetensutveckling, genomföra utvecklings- och lönesamtal samt verka för ett aktivt medarbetarskap.
- Ansvara för verksamhetens systematiska arbetsmiljöarbete och verka för ett hälsofrämjande arbetssätt.
- Ansvara och verka för att en god och diskrimineringsfri arbetsmiljö råder inom verksamheten.
- Ansvara för samverkan, alternativt MBL-förhandling.
- Ansvara för att arbeta utifrån angivna mål för mångfalds- och likabehandlingsarbete.
- Följa lagar, avtal, samt regionens och förvaltningens policys och riktlinjer som rör medarbetarperspektivet, avseende till exempel kompetensförsörjning, rekrytering, lönesättning, introduktion, rehabilitering och avslut av anställning.
- Svare för en god intern kommunikation och skapa möjligheter för dialog. Vara synlig och tillgänglig och kunna anpassa, konkretisera samt förmedla budskap.

Lokala tillägg

Om förvaltningen har funktionsbeskrivning för verksamhetsrollen ska den följa denna riktlinje.

Lagar och föreskrifter

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Tandvårdslagen (1985:125)

Hälso- och sjukvårdsförordning (SFS 2017:80)

Patientdatalagen (2008:355)

Patientskadelagen (1996:799)

Patientsäkerhetslagen (2010:659)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2005:28) om anmälningsskyldighet

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem

Systematiskt arbetsmiljöarbete [Guide - Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

Övriga styrande dokument

Chef i VGR, (Dnr RS 2016-04696) Syftet med riktlinjen är att på ett övergripande sätt tydliggöra VGR:s förväntningar på chefer.

Riktlinjer för chefers anställningsvillkor. (Dnr RS 2944-2014) Syftet med riktlinjen är att utgöra en utgångspunkt för anställningsvillkor för förvaltningschefer, bolagschefer och deras direkt underställda chefer och medarbetare i staber.

Bilaga: Mall för uppdrag som medicinskt ledningsansvarig läkare

I uppdraget som verksamhetschef inom Västra Götalandsregionen ingår alltid att ha det samlade ledningsansvaret för verksamheten. I det fall en verksamhetschef inte har tillräcklig medicinsk kunskap eller erfarenhet att fullgöra detta ledningsuppdrag ges i uppdrag till annan person att fullgöra detta ledningsuppdrag. Denna bedömning görs av verksamhetschef i samråd med överordnad chef. Verksamhetschef kan delegera till annan att fullgöra uppgifter men kan aldrig delegera sitt ansvar.

..... på..... ,
 Namn på verksamhetschef Verksamhet

Förvaltning X (skriv förvaltningens namn här), uppdrar det medicinska ledningsuppdraget till:

För- och efternamn		Personnummer
Grundanst. inom VGR är en tillsvidareanställning		Uppdrag Medicinskt ledningsansvarig läkare
Verksamhet		Vid område
Fr.o.m	T.o.m	Eventuellt tillägg (kronor) under tiden uppdraget gäller

Beskrivning av uppdraget

(Beskriv vad som ingår i uppdraget. Vilka frågor ingår i uppdraget exv medicinska rutiner, medicinsk säkerhet och kompetens, övergripande avvikelshantering, vilket ansvar och vilka befogenheter ingår, vilka begränsningar finns, hur mycket tid beräknas uppdragstagaren att lägga på uppdraget?)

Avslut av uppdraget

(Hur ska uppdraget avslutas, uppsägningstid, förlängning?)

Jag åtar mig uppdrag enligt ovan

.....
 Uppdragstagare

.....
 Datum